

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ВСЕУКРАЇНСЬКА ПРОФЕСІЙНА БУХГАЛТЕРСЬКА ГАЗЕТА
«ВСЕ ПРО БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК»
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В. ГЕТЬМАНА
ТЕРНОПОЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ», м. КИЇВ
TEMPLE UNIVERSITY, PHILADELPHIA, США
UNIVERSITY OF SOUTH CALIFORNIA, США
WYŻSZA SZKOŁA BIZNESU W DĄBROWIE GÓRNICZEJ (THE UNIVERSITY OF
DĄBROWAGÓRNICZA), ПОЛЬЩА
HUMANITAS UNIVERSITY IN SOSNOWIEC, ПОЛЬЩА
БІЛОРУСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. МІНСЬК, БІЛОРУСЬ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ», м. КИЇВ
ДЕПАРТАМЕНТ ФІНАНСІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ДЕРЖАВНА ФІНАНСОВА ІНСПЕКЦІЯ В ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ

*ОБЛІК, КОНТРОЛЬ І АНАЛІЗ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ*

МАТЕРІАЛИ XIII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

17-19 травня 2016 р.

**м. Черкаси
2016**

*Рекомендовано до друку
редакційною колегією*

Редакційна колегія:

Назаренко С.А., д.е.н., професор,
Черкаський державний технологічний університет;

Гавриленко В.О., к.е.н., доцент,
Черкаський державний технологічний університет;

Бондарь М.І., д.е.н., професор,
Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»;

Дерій В.А., д.е.н., професор,
Тернопільський національний економічний університет;

Коломицева О.В., д.е.н., професор,
Черкаський державний технологічний університет;

Манн Р.В., д.е.н., професор,
Черкаський державний технологічний університет;

Онщенко А.М., д.е.н., професор,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка;

Шалімова Н.С., д.е.н., професор,
Кіровоградський національний технічний університет;

Петкова Л.О., д.е.н., професор,
Черкаський державний технологічний університет;

Прямухіна Н.В., д.е.н., професор,
Черкаський державний технологічний університет;

Фінагіна д.е.н., професор,
Черкаський державний технологічний університет.

Облік, контроль і аналіз в управлінні підприємницькою діяльністю: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції: Черкаси, 17-19 травня 2016 р.: / відп. Ред.: Гавриленко В.О.; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технолог. ун-т. – Черкаси: ЧДТУ, 2016 – 163 с.

Матеріали конференції висвітлюють стратегічні питання управління підприємницькою діяльністю, його облікове, аналітичне та контрольне забезпечення. Рекомендуються для ознайомлення студентам, аспірантам, викладачам, а також фахівцям-практикам усіх галузей економіки.

УДК 657
ББК 65.052.2

Відповідальний за випуск: Кравченко О.В.
Технічний секретар оргкомітету: Магуров О.В.

Колектив авторів, 2016

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ОБЛІК, ФІНАНСИ І ОПОДАТКУВАННЯ

Андрусяк В. Теоретичні основи формування системи управлінського обліку витрат підприємств.....	1
Андрусяк Н. Управлінський облік витрат.....	3
Бартош О. Валютний курс його види та значення.....	5
Беззубко Л., Еременко О. Зарубіжний досвід фінансового контролю..	8
Бразілій Н., Березова І. Основні напрями формування звіту про фінансові результати в сучасних умовах господарювання.....	10
Бразілій Н., Яцько Л. Особливості відображення основних засобів у звітності.....	12
Бразілій Н., Ковтун Н. Особливості формування фінансової звітності підприємства: основні принципи та вимоги.....	15
Бразілій Н., Компанієць І. Формування звіту про рух грошових коштів прямим і непрямим методом.....	18
Бразілій Н., Красюк А. Особливості формування звітності з ЄСВ.....	21
Бразілій Н., Синьогуб М. Особливості оцінки необоротних активів у звітності підприємства.....	23
Бразілій Н., Хавроненко О. Особливості відображення операційних витрат у звітності.....	26
Крот Ю., Микитюк Д. Напрями вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками.....	28
Крот Ю., Синьогуб М. Шляхи вдосконалення обліку розрахунків з підзвітними особами.....	31
Гриліцька А. Класифікація людського капіталу підприємства.....	33
Гриліцька А. Проблеми розвитку медичного страхування в Україні та можливості їх розв'язання.....	35
Кравченко О., Бабак І. Проблеми державного регулювання оплати праці.....	38
Кравченко О., Компанієць І. Удосконалення обліку грошових коштів в умовах автоматизації.....	40
Кравченко О., Ковтун Н. Недоліки та шляхи вдосконалення організації оплати праці в бюджетних установах.....	42
Кравченко О., Хоменко Я. Проблеми автоматизації обліку в бюджетних установах.....	45
Крот Ю. Особливості обліку та порядку сплати військового збору.....	47
Кравченко О., Ляшенко В. Напрями вдосконалення обліку основних засобів.....	49
Пасенко В. Проблеми ведення обліку виробничих запасів на підприємстві.....	51
Пастернак Я., Анчугова О. Особливості обліку витрат на сільськогосподарських підприємствах.....	54
Пастернак Я., Ковтун Н. Зміни в оподаткуванні заробітної плати: переваги та недоліки.....	57
Пастернак Я., Микитюк Д. Проблемні питання обліку кредиторської	59

заборгованості.....	
Ткаченко А., Корчак А. Основні напрямки удосконалення організації обліку доходів підприємств України в сучасних умовах господарювання	62
Ткаченко А., Добко О. Шляхи удосконалення обліку розрахунків з оплати праці.....	64
Ткаченко А., Кульба Р. Теоретичні аспекти напрямів підвищення прибутку та зменшення збитків для торгових підприємств України в сучасних умовах господарювання.....	66
Chyzhevskа L., Kulyk V. Accounting improvement at e-business: the experience of Belgium and Spain.....	68
Ткаченко А., Ключник І. Основні напрями удосконалення обліку витрат на оплату праці в страхових компаніях України.....	70
Ткаченко А., Солдатенко Н. Особливості обліку, використання та застосування електронних грошей в сучасних умовах господарювання...	71
Фурса В. Актуальні питання визначення строку позовної давності за зовнішньоекономічними контрактами.....	73
Панков Д., Пашковская Л. Хеджирование как инструмент преодоления ценового и валютного риска.....	75
Ткаченко А.А., Іванченко І.В. Організація і управління обліком виробничих запасів на українських підприємствах.....	83
Журба І.О., Кохан В.В. Оцінка інвестиційної політики банків.....	85
Журба І.О., Лавданська В.В. Управління фінансовою стійкістю банку...	88
Гавриленко В.О., Красюк А. Податкові зміни в оплаті праці: їх облік та контроль.....	90

СЕКЦІЯ 2. АНАЛІЗ ТА КОНТРОЛЬ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Демиденко В., Демиденко С. Теоретичні підходи до розуміння сутності резервів виробництва.....	92
Демиденко С., Хоменко Я. Удосконалення методики аналізу ритмічності реалізації готової продукції.....	94
Демиденко С., Чорноморець М. Особливості аналізу дебіторської заборгованості підприємства.....	96
Дерій В. Організація аналітичної роботи у підприємстві: суть, план заходів, напрямки.....	99
Павлов К. Инвестиции и инновации интенсивного и экстенсивного типа.....	101
Паламарчук Д. Інноваційна діяльність підприємств.....	103
Паламарчук Н. Польський досвід стимулювання розвитку інноваційної діяльності.....	104
Тернова Л. Досвід країн-членів ЄС у забезпеченні економічної безпеки....	106
Унрод В., Тернова Л. Інновації та інноваційний процес в Україні.....	108
Шигун М. Планування внутрішнього аудиту в системі економічної безпеки підприємства.....	110

Шимановська-Діанич Л. Креативний клас як носій креативної культури змін у суспільстві.....	112
Шалімова Н. Особливості договірних відносин при виконанні завдань з аудиту.....	114
Чиж В.І. Контроль якості аудиту.....	116

СЕКЦІЯ 3. РЕГІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ

Долгальова О. Соціальне партнерство як інструмент сталого розвитку регіонів (принципи, критерії та показники сталого розвитку регіонів).....	118
Petkova L., Marushchak D. Investment attractiveness of Southeast Asia...	120
Руденко О. Регіональні передумови та проблеми формування інвестиційного потенціалу національної економіки.....	122
Якушев О. Кластероутворення як реальний інструмент зростання економіки регіонів.....	125
Андрєєва К. Перспективи інноваційної економіки: регіональні та галузеві аспекти.....	127

СЕКЦІЯ 4. МОДЕЛЮВАННЯ І ПРОГНОЗУВАННЯ ЕКОНОМІКИ

Бережна Л., Снитюк О. Багатовимірне ранжування та рейтингове оцінювання в зовнішньоекономічній діяльності.....	128
Загоруйко І. Рівняння інвестицій в динамічній моделі загальної економічної рівноваги.....	130
Онищенко А. Моделювання формування інноваційного потенціалу еколого-економічних систем.....	132
Tito N, Shevchenko A. Forecasting economic time series modeling using neural networks: a comparative study using flexible nonlinear econometric models.....	133
Шевчук Я. Особливості енергетичної безпеки України.....	134

СЕКЦІЯ 5. МАРКЕТИНГ І МЕНЕДЖМЕНТ

Білик В. Роль інвестиційно-інноваційної стратегії для розвитку підприємства.....	136
Васильченко Л. Управління маркетинговим потенціалом підприємства.....	139
Горяна І. Підвищення конкурентоспроможності підприємства на основі інновацій.....	141
Ischeikin T. Creative staff management.....	142
Суботіна Ю. Управлінські і маркетингові рішення в інноваційних проектах та класифікація підходів ефективності їх оцінювання.....	144
Гриднєв М. Можливості інструментарію форсайт в оцінці регіонального потенціалу малого і середнього бізнесу.....	146
Захарова О., Аль Мутлак Елаян Схема формування езультативності міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти.....	148
Фінагіна О., Зінченко О. Імідж регіону: питання економічного та	

соціального впливу на ділове середовище.....	150
Матвієнко О. Роль інформації у вирішенні конфлікту інтересів.....	152
Клюс Ю. І. Корпоративне управління інноваціями як елемент інноваційного менеджменту.....	153
Пальонна Т.А., Помилки маркетингу в Instagram.....	155

коефіцієнт ритмічності тільки у ті дні, коли план реалізації не виконувався. Перевиконання плану з відвантаження готової продукції ми не вважаємо порушенням ритмічності, адже збільшення обсягів реалізації продукції є основною задачею підприємства.

Наступним етапом аналізу ритмічності реалізації продукції є аналіз ритмічності отримання прибутку від реалізації продукції, який пропонуємо здійснювати аналогічно аналізу ритмічності відвантаження продукції та розраховувати коефіцієнт ритмічності отримання прибутку від реалізації. [3].

При наведеному ефективному аналізі підприємство зможе чітко регулювати відвантаження продукції, спостерігати за виконанням плану, здійснювати напрями для підвищення ефективності роботи підприємства з метою прогнозування дій на майбутню реалізацію готової продукції, внесення змін щодо причин, які викликають недовиконання плану або не стабільну роботу.

З вищесказаного можна зробити висновок, що у сучасних умовах господарювання ритмічна робота підприємства є однією із важливих складових його ефективної діяльності. Саме завдяки ритмічній роботі досягається запланований обсяг випуску та реалізації продукції, а отже і запланований рівень прибутку. У свою чергу, постійні збої у процесі реалізації продукції, зумовлюють накопичення її на складах, призводять до порушень договірних зобов'язань перед покупцями, що негативно впливає на кінцеві фінансові результати підприємства.

Список використаних джерел:

1. Економічний аналіз: [навч. посіб.] / [М.А. Болух, В.З. Бурчевський, М.І. Горбаток та ін.]; за ред. М.Г. Чумаченка. – К:КНЕУ, 2003 – 556 с.
2. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємств : навч.посіб. / Г.В. Савицька – 3-тє вид., випр. і доп.– К. : Знання, 2007. – 668с.
3. Турило А.М. Теоретично-методичні підходи щодо сутності та оцінки ритмічності діяльності підприємства /А.М. Турило, Ю.Б. Кашубіна // Вісник Криворізького технічного університету. 2011. Вип. 27. – С.311-315.

УДК 657.4:658

**Світлана Демиденко
Марина Чорноморець**

**Svitlana Demydenko
Maryna Chornomorets**

Черкаський державний технологічний університет

ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ ПІДПРИЄМСТВА

В зв'язку із загостреною проблемою кризи неплатежів в Україні, підприємствам необхідно постійно стежити за дебіторською заборгованістю та дотримуватися її оптимального рівня в активах. Сьогодні в період глобальних змін в різних сферах діяльності суспільства питання дебіторської

заборгованості є досить актуальним, адже фінансовий стан підприємства значною мірою залежить саме від наявності та ефективного управління цим видом заборгованості.

Актуальність дослідження підкреслюється тим, що методиці аналізу дебіторської заборгованості підприємства приділили увагу наступні вчені, а саме: Л.А. Лахтіонова, П.Ю. Буряк, Н.М. Деєва, Є.В. Мних, Г.Г. Кірейцев, К.В. Ізмайлова, Р.А. Слав'юк та ін. Проте, викладені ними результати досліджень є недостатніми і потребують подальшого вивчення.

Аналіз по операціях з дебіторами дозволяє визначити повноту, своєчасність та правильність здійснення підприємством і його структурними підрозділами операцій з дебіторами, дати оцінку якості дебіторської заборгованості по узагальнюючих і часткових показниках, виявити вплив факторів, а також встановити причини їх зміни. Слід зауважити, що детально аналізується дебіторська заборгованість для прийняття поточних управлінських рішень, спрямованих на її скорочення й для застосування своєчасних заходів по стягненню сумнівної дебіторської заборгованості.

Аналіз дебіторської заборгованості варто проводити в певній логічній послідовності та розпочинати з проведення горизонтального аналізу, який покаже розмір складових елементів дебіторської заборгованості, встановить чи немає в складі дебіторської заборгованості сум, нереальних для стягнення, чи таких, за якими минув термін позову, та вертикального аналізу, який покаже частку дебіторської заборгованості в структурі статей балансу [2].

Далі слід розрахувати коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, що визначається діленням суми чистого доходу від реалізації продукції на середньорічну суму дебіторської заборгованості [3]. Він показує, скільки разів за рік обернулися кошти, вкладені в розрахунки. Важливість цього показника пояснюється тим, що характеристики обороту багато в чому визначають рівень прибутковості підприємства. Якщо із року в рік цей коефіцієнт підвищується, то це означає, що підприємство швидше одержує оплату по рахунках.

Також необхідно розрахувати коефіцієнт відволікання оборотних активів у дебіторську заборгованість, який показує зниження чи підвищення ліквідності поточних активів в цілому. Він визначається діленням суми дебіторської заборгованості на загальний обсяг оборотних активів підприємства. Якщо цей коефіцієнт скорочується в динаміці, то це є позитивним в роботі підприємства.

Наступний показник – період погашення дебіторської заборгованості розраховується як відношення тривалості звітного періоду до коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості і показує середній період погашення дебіторської заборгованості підприємства [4]. Чим швидше цей показник скорочується, тим швидше дебіторська заборгованість переходить в кошти.

Також важливо контролювати співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованості. Значення коефіцієнта співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги повинно бути менше 1,0. Високе значення показує, що ресурси заморожені в

оборотних коштах (розміри запасів надмірні, підприємство відпускає значну частину продукції у кредит).

Для оцінки стану дебіторської заборгованості важливо знати ймовірність виникнення та розмір безнадійних боргів. Тому необхідно визначити відсоток частки сумнівної дебіторської заборгованості у загальному обсязі заборгованості. Цей показник показує стан ліквідності дебіторської заборгованості, ліквідності поточних активів та фінансовий стан підприємства [5].

Результати проведеного аналізу можна застосувати для визначення показника – оптимальна дебіторська заборгованості в майбутньому періоді (Одз). Він визначається за формулою:

$$\text{Одз} = \text{ПОк} * \text{Кс/ц} * (\text{СПо} + \text{СПП}) / 360$$

де ПОк – плановий обсяг реалізації продукції з наданням комерційного кредиту;

Кс/ц – коефіцієнт співвідношення собівартості і ціни продукції;

СПо – середній період обороту дебіторської заборгованості у минулому періоді;

СПП – середній період прострочки платежів у минулому періоді [6].

Важливим етапом аналізу дебіторської заборгованості є факторний аналіз, який визначає вплив кожного чинника на зміну результативного показника дебіторської заборгованості.

Отже, керівники підприємств мають змогу різносторонньо досліджувати обсяг дебіторської заборгованості, і не повинні нехтувати її фінансовим аналізом, адже результати аналізу дебіторської заборгованості підприємства дають змогу виявити недоліки в організації та здійсненні розрахунків, намітити бажаний їх стан, визначити потрібні для цього шляхи вдосконалення, відібрати з них найбільш прийнятні та доцільні для кожного окремого підприємства і на цій основі розробити комплексну політику управління розрахунками підприємства, яка визначає перспективи поліпшення їхнього стану.

Список використаних джерел:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість": Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.99 р. №237 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0725-99>

2. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємства: Підручник. / Р.А. Слав'юк - Київ: " Центр навчальної літератури", 2004.

3. Різник І.В. Удосконалення методики аналізу дебіторської заборгованості / І.В. Різник // Управління розвитком. – 2013.- №4. С. 187-190

4. Мних Є. В. Економічний аналіз: Підручник; М-во освіти і науки України, ЛНУ ім. І.Франка. – К.: Центр навчальної літератури, 2003

5. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: Монографія. – Київ: КНЕУ, 2001, 387 с.

6. Фінансово-економічний аналіз: Підручник / Буряк П. Ю., Римар М. В., Бець М. Т. та ін. Під заг. ред. П. Ю. Буряка, М. В. Римара - К.: ВД «Професіонал», 2004. - 528 с.